

Matematiske utfordringar

OPPGAVENE ER LAGD AV MATEMATISK INSTITUTT VED UNIVERSITETET I OSLO

I påskeferien har Mia og Marius vært

hos farbror Melker i Sverige.

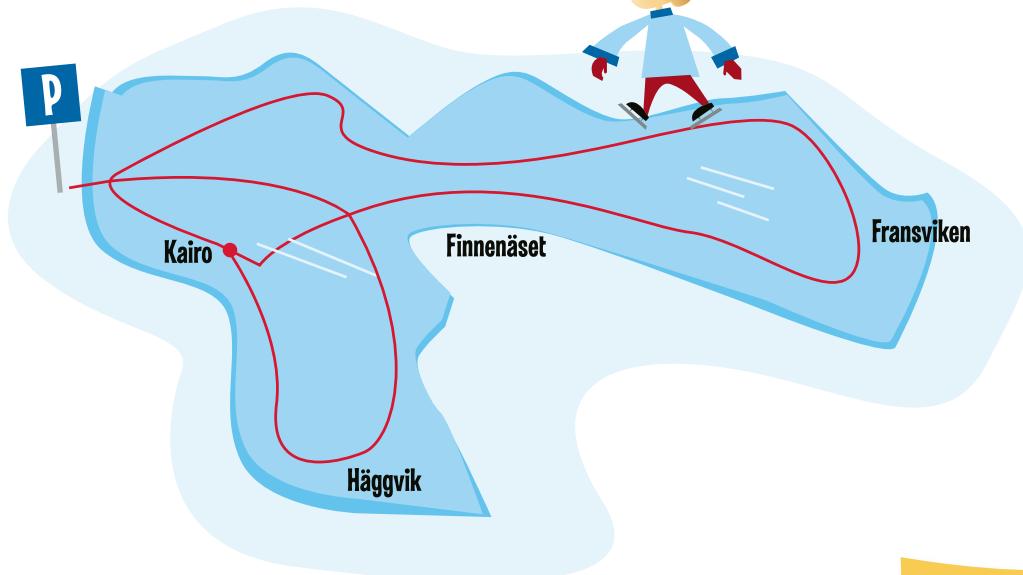
Ein morgen satt dei ved frokostbordet
og la planar for dagen:

– Kanskje vi skal gå ein tur på skøyter,
seier han, – isen på Vallentunasjøen
er framleis tjukk, og dei har brøytt
fleire løyper.

Mia og Marius lyser opp, dei har aldri
før gått på skøyter på ein diger innsjø.

Det er alt mange menneske ute på
isen, og dei kan velje mellom fleire
løyper. På eit kart ved parkeringsplassen
er løypene teikna inn.

Kartet ser slik ut:

Oppgåve 1

Vi startar ved parkeringsplassen.
Er det mogleg å gå gjennom alle dei
raude løypene på sjøen utan
å gå eit strekk meir enn éin gong?
Og dersom det er mogleg, kvar
endar vi då?

Ute ved vendinga i Fransviken tek
Mia og Marius og Farbror Melker
ein liten rast.

– Er det nokon som vil ha litt
sjokolade? spør farbror Melker og
plukkar opp litt «godis» frå sekken.
Han brekker sjokoladen i tjue bitar.

– Viss de tek like mange bitar kvar
og eg nøyser meg med halvparten av
det de får, kor mange bitar får kvar
av oss?

Oppgåve 2

Ein sjokolade er delt i tjue like store
bitar. Mia og Marius får like mange
kvar, mens farbror Melker får halv-
parten så mange som kvar av dei.
Kor mange sjokoladebitar blir det på
kvar?

På veg tilbake mot parkeringsplassen møter dei farbror Melkers nabo Malin, som har med seg hunden Miro. Hunden synest det er kjempegøy å trekke Malin etter seg på isen. Mia og Marius får prøve ein tur kvar. Ved løypekrysset utanfor Finnenäset deler gruppa seg. Miro med Mia på slep tek vegen rundt Häggvik, mens dei andre dreg rett over til Kairo.

– Vi ser kven som kjem først, det er tre gonger så langt rundt som tvers over, så de må forte dykk!

Mia er raskt i gang. Farbror Melker og Malin hiv seg av garde, og seks minutt seinare er dei framme ved Kairo. Tre minutt seinare kjem Miro med Mia på slep.

– Det betyr at Mia og Miro har kjørt dobbelt så fort som oss, seier Marius. Mia nikkar bekreftande.

Oppgåve 3

Korleis kunne Mia og Marius finne ut at Mia og Miro hadde gått dobbelt så fort som dei andre tre?

Då dei kjem tilbake til parkeringsplassen, oppdagar dei til si forskrekking at sidespeglene på bilen er knust.

– Det har vel vore så mykje menneske og bilar her at det har vorte for trøngt, seier farbror Melker og tek det heile med stor ro.

– Kan ikkje de samle opp delane og prøve å setje dei saman? Spegelen var rektangelforma, og det ser ut som om han har delt seg i fem bitar.

Oppgåve 4

Kan du setje saman desse fem delane slik at dei dannar eit rektangel?

Løysingar matematiske utfordringar:

1. Ja, det er mogleg. Uansett kva for ein veg du vel, endar du ved krysset utanfor Kairo.

2. Mia og Marius får åtte kvar, mens Farbror Melker må nøye seg med fire bitar.

3. Vi kan tenkje slik: Sidan gruppa til Marius brukte seks minutt, og Mia og Miro skulle gå tre gonger så langt, ville dei bruktt 18 minutt dersom dei hadde halde same fart som Marius. No brukte dei berre halvparten (ni minutt), altså må dei ha gått dobbelt så fort.

4. Slik kan spegelen setjast saman:

